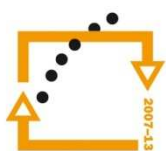

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická Brno, Sokolská 1

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Název: Magnetismus

Téma: Vznik magnetického pole a jeho zobrazení

Autor: Ing. Radovan Hartmann

Číslo: VY_32_INOVACE_44-01

Anotace: Materiál je určen pro 2. ročníky SPŠ obor strojírenství. Jedná se o výkladovou prezentaci k problematice vzniku magnetického pole a jeho zobrazení.

Červenec 2012

Vznik magnetického pole a jeho zobrazení

- Magnetické pole je silové pole, které vzniká následkem pohybu elektrických nábojů
- Magnetické pole vytváří buď **permanentní magnet**, nebo **elektromagnet**

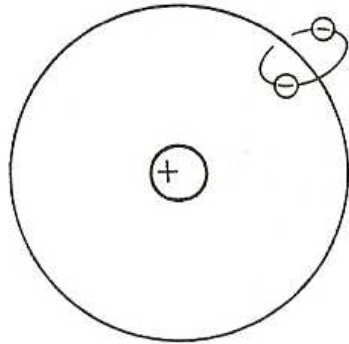
Permanentní magnet (stálý)

- Název magnet vznikl podle staročeského města Magnesie, kde se vyskytoval magnetovec.
- Silové účinky magnetu jsou zdánlivě soustředěny v místech, jež nazýváme póly.
- Rozeznáváme **severní magnetický pól** který značíme **S** (mezinárodně N) a **jižní magnetický pól** který značíme **J** (mezinárodně S)

Elektromagnet

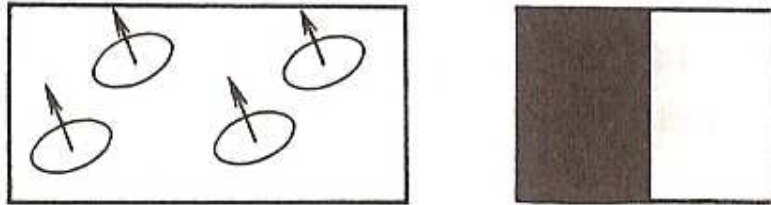
- V okolí elektrických proudů vzniká zvláštní druh pole, které nazýváme ***magnetické pole***.
- Magnetické pole se projevuje silami působící na vodiče v poli, jimiž prochází el. proud.
- Všechny tyto jevy považujeme za následek zvláštního fyzikálního principu, který probíhá v okolí vodičů, jimiž prochází el. proud

Vznik magnetického pole

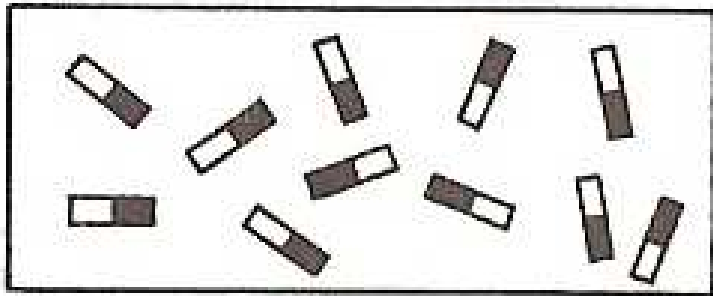
- U permanentních magnetů lze magnetické pole vysvětlit pohybem elektronů
- Vedle pohybu elektronů po oběžné dráze rotují také elektrony kolem vlastní osy, tomuto pohybu říkáme **spin elektronu**
- V látce se jich nachází značný počet, rotují kolem os různých směrů a vytvářejí elementární magnety
- Na druhém obrázku jsou elementární magnety vytvořené dvěma opačnými spiny elektronů

Vznik magnetického pole

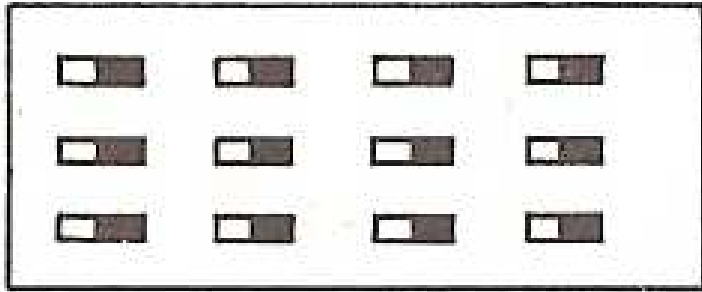
- V magnetické látce jsou oblasti o rozměrech řádově jednotek mikrometrů, ve kterých jsou spiny orientovány
- Tyto oblasti se nazývají domény

Vznik magnetického pole

- Každá doména je elementárním magnetem, jednotlivé domény jsou však orientovány v různých směrech

Vznik magnetického pole

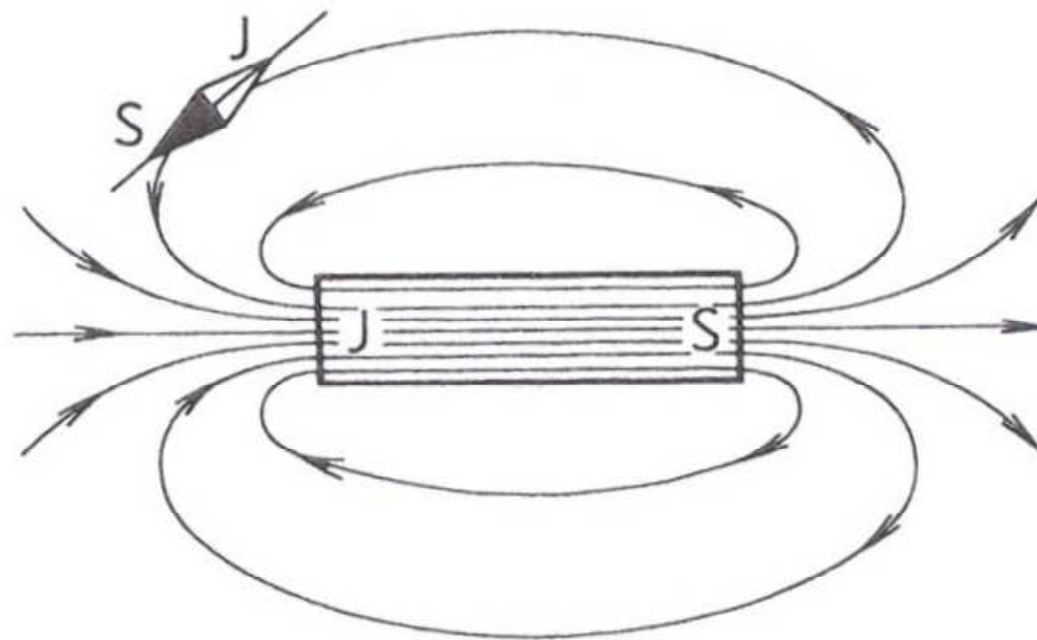

- Při působení vnějšího magnetického pole se jednotlivé domény uspořádají do směru tohoto pole – vznikne permanentní magnet

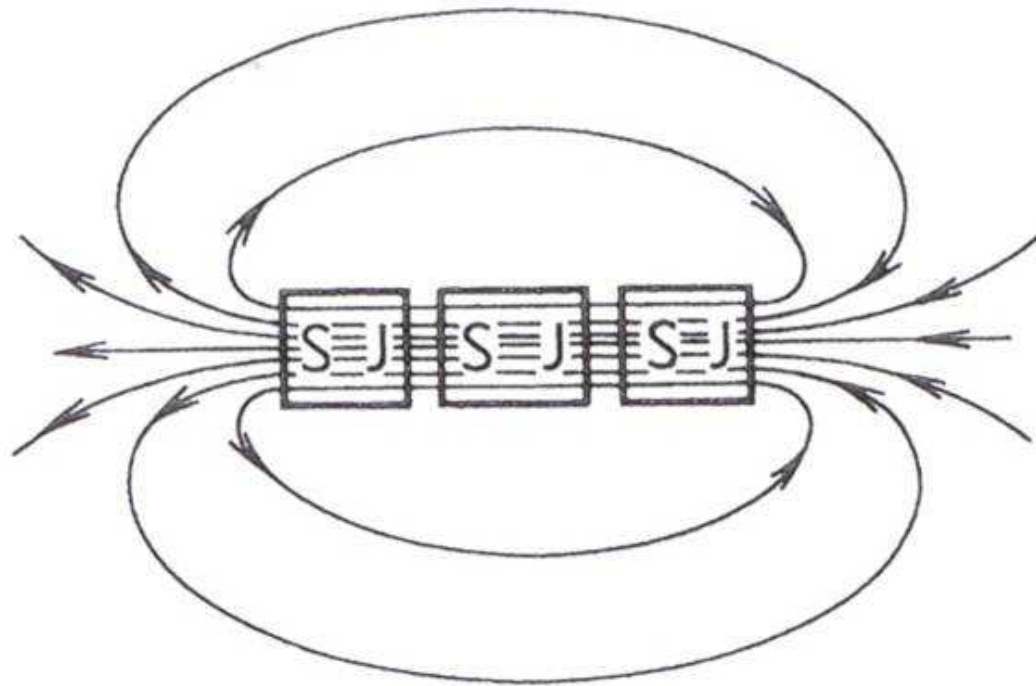
Zobrazování magnetických polí

- Magnetická pole zobrazujeme magnetickými indukčními čarami.
- Magnetické indukční čáry jsou myšlené čáry, které jsou vždy křivky uzavřené, nikde nezačínají ani nekončí.

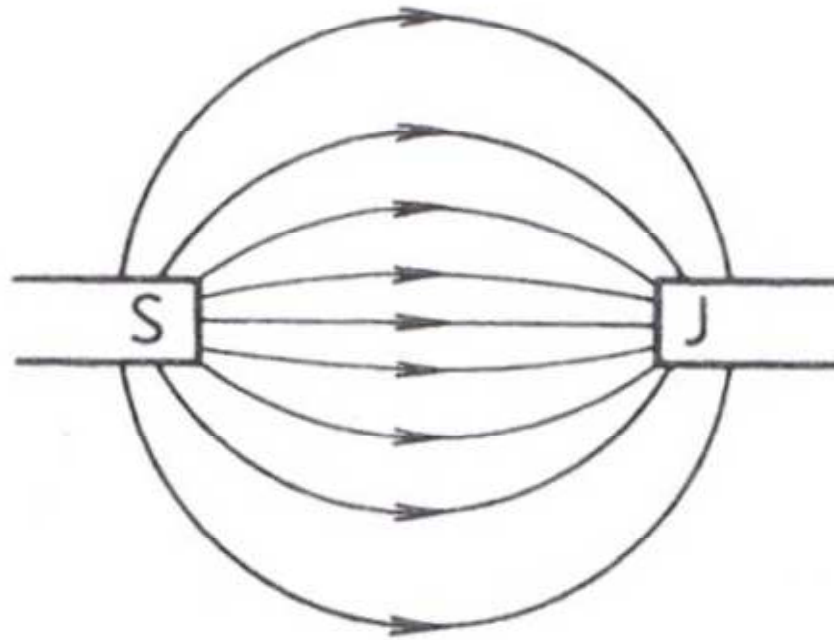
Magnetické pole tyčového magnetu

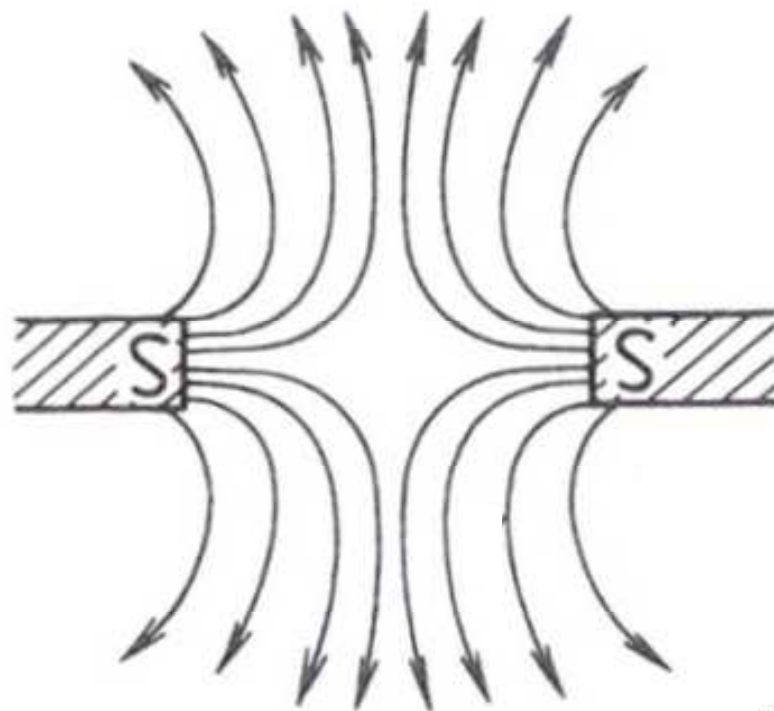
Dělení tyčového magnetu na samostatné magnety

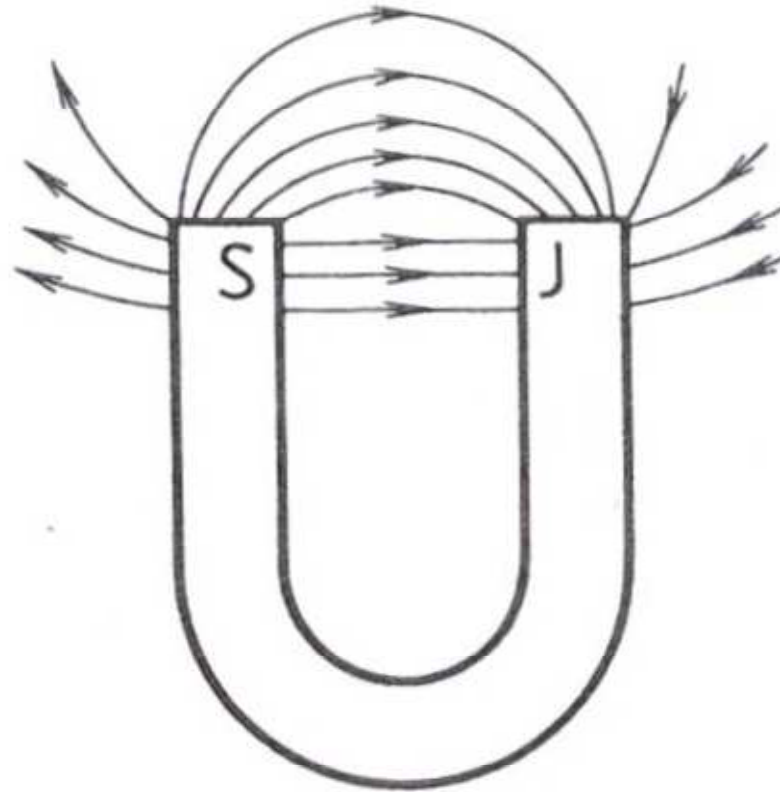
Magnetické pole mezi nesouhlasnými póly

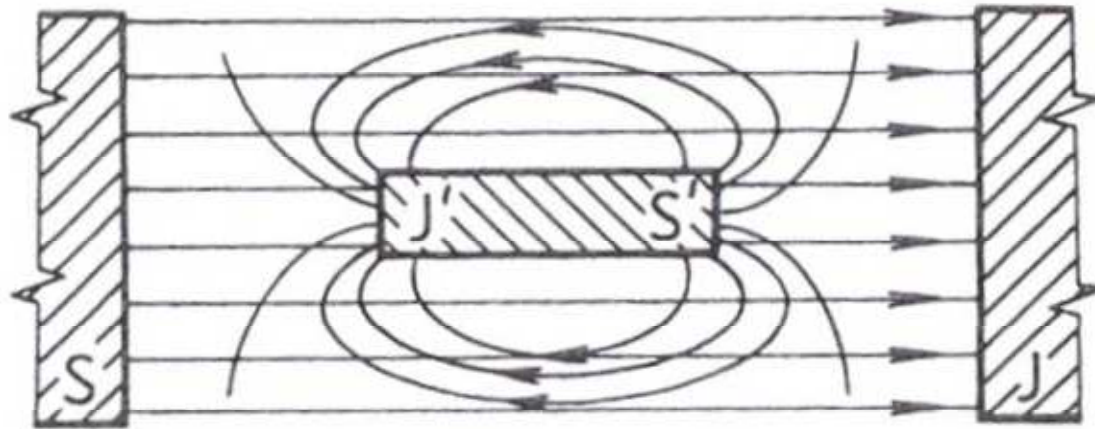
Magnetické pole mezi souhlasnými póly

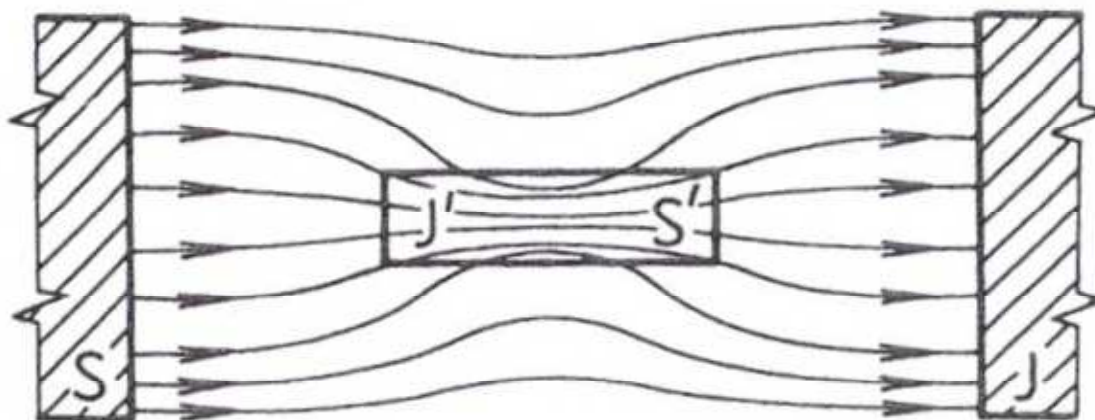
Magnetické pole podkovovitého magnetu

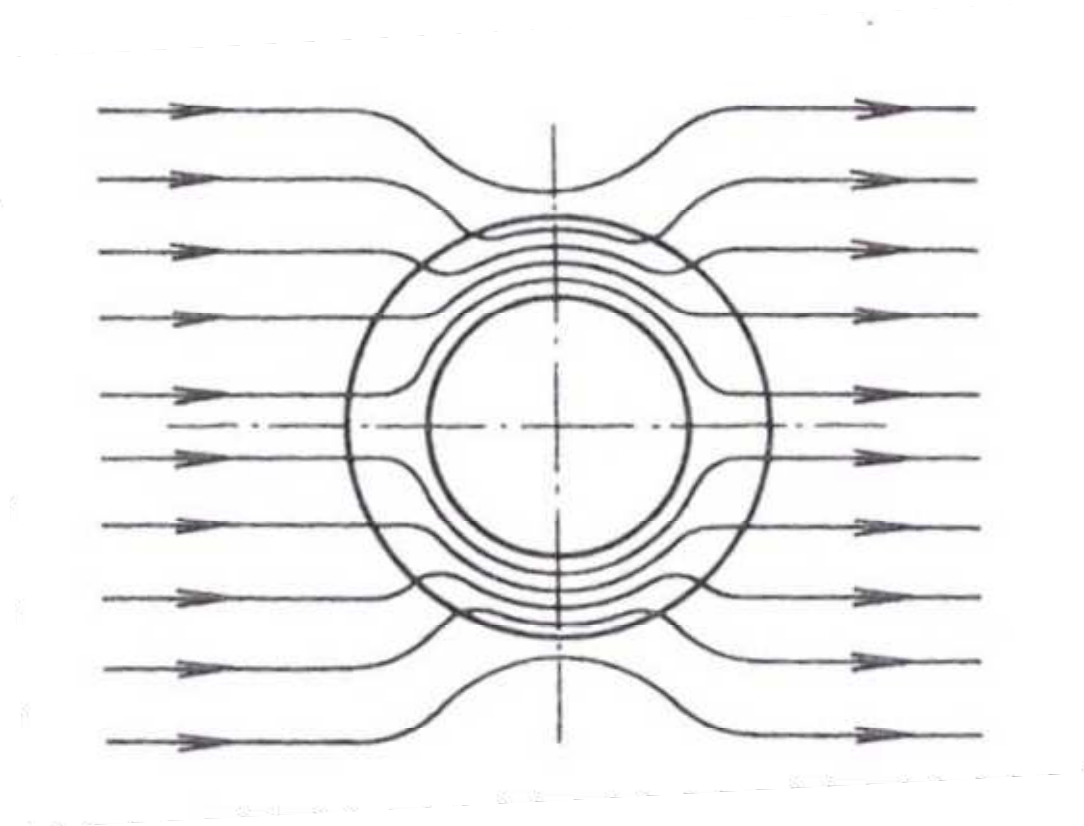
Permanentní magnet v magnetickém poli

Výsledné pole permanentních magnetů

Magnetické stínění

ZDROJE:

- BLAHOVEC, Antonín. *Elektrotechnika I.* 5., nezměň. vyd. Praha: Informatorium, 2005, 191 s. ISBN 80-733-3043-1.